

# MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

A „Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület” hivatalos közlönye.

**ELŐFIZETÉSI ÁR:**

Évesre 6 kor., fél évre 3 kor., egys. szám 20 fillér.  
Előfizetési pénzek és reklamációk  
BALKÁNYI ERNŐ könyvnyomdájába küldendők.

Felolvasó szerkesztő: Dr. CZIFRÁK JÁNOS.

Kiadó:  
A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.  
MEGJELENIK MINDEN VÁSÁRNAP.

Kéziratok, levelek, s egyéb szerkesztőségi közlemények  
lap szerkesztésébe küldendők.  
Hirdetési díj: 3 hasábos pefitör egyszerű hirdetésnél 20  
fillér, többszöri hirdetésnél soronként 12 fillér.  
Nyitlertt pett sora 30 fill.

## Az első iparvágány.

A mult csütörtökön délelőtt egy kisebb bizottság közigazgatási bejárást eszközölt Battyánd község határában, ahol Ratkol Tivadar téglagyáros telepetől a vasuti állomásig iparvágányt létesít.

Nem otolsó reklámat akarunk csinálni Ratkol Tivadar gyárának és tégláinak, de mint így eleme méltó jelenséget kívánjuk leszögezni, hogy immár megindult azon üdvös fejlődési folyamat, amely a vasut természetes következménye. A kibontakozó ipari tevékenység első fecskéje ez az iparvágány, elő és első tanúságtétel ama régi igazság mellett, hogy a vasut megteremtí maga azt az ipart, amelynek eszközkévé valni kíván, s amelynek céljait szolgálja.

Megvan tehát, illetve a legközelebbi időn belül meg lesz az első iparvágány, amely egy már létező ipartelep a vasuti vonallal közvetlen és olcsó összeköttetésbe hoz, s ez állt annak az ipartelepnek a fellendülését és fokozatos fejlődését biztosítja. Ismételjük és hangsúlyozzuk, hogy nem az a fontos és kiemelkedő, hogy éppen ez a Ratkol-féle battyándi téglagyár épít vasuti összeköttetést, hanem, hogy egy iparvállalat már van, amely a kedvező alkalmat felhasználva, a vasut jelentőségét felismerve, kilépett a modern hálóadás terére.

Talán nem egészen a véletlen műve, hogy éppen mai lapunk egy másik cikkelyében az üzleti szellemről beszélünk, egy kiváló közgazdasági írónkat szólaltatva meg. Ime a theorianak a legfényesebb gyakorlati példája. Az a tény, hogy ez az iparvállalat nem elégedik meg a conservatív elvekkel s a régi kitaposott nyomokból szárnyakra kapva, erőteljes lendülének készül, az üzleti szellem ébredését jelenti.

Ép azért ne kicsinyelje senki Ratkol vállalkozását, bármilyen kisszerűnek is látszik ez a dolog a nagy közgazdasági tevékenység özőnében. Nekünk nagy jelentőségű, mert egy szebb jövő hajnalhasadását jelenti. Előhírnöke annak az ipari fellendülésnek, amely járásunkban bizonyára be fog következni, miután annak minden előfeltétele meg van. Éghajlati és talajviszonyok, földrajzi fekvés és főképpen a vend népesség rendkívül tanulóeny volt lehetővé teszik, hogy ipar fejlődjék. És éppen a mi népiünk szokatlan élelmessége mellett szinte csodálatos, hogy eddig nem volt nagyobb ipari és kereskedelmi tevékenység a járásban!

Miután pedig Ratkol iparvágányát, mi az ipari fellendülés első jelénél látjuk, ebben a tudásban üdvözöljük ezt a rövid sinpárt, s azon óhajtsunknak adunk kifejezést, hogy elmékedésünk valónak bizonyuljon.

## Kondor Ferencz memoirja.

Mintha érezte volna korai halálát Kondor Ferencz, ez a ritka tehetségű és szorgalmu vasakaratú tanító! Alig egy hónapal szomorú elmulása előtt, életének rövid emlékezeiseit papírra vetette.

Megható sorok, melyeknek olvasására könnyű szöki az ember szemébe. Minckellett ilyen embernek oly korán sirba szállni. Igaz, hogy már 27 evig működött pályáján, de meg erejének férfias energiájának teljében volt. Sokkal frissebb meg a sirhalom, semhogy ne volna idősező, e lapokból néhány közerdeki sort napvilágra hozni.

Meg tudjuk belőle, hogy Kondor Ferencz 1860-ban született Szombathelyen. A csurgói tanitoképzőt kitűnő eredménnyel végezte, s mint fiatal ember Vepre majd Németgenstre került. 1882-ban neveztek ki Vaskorpádra, majd a rákövetkező evben Halmosra helyezték át. Itt első műve volt az új iskola felépítése. Az építés alatt valóságos paler voltam, — írja Kondor, s büszkén hivatkozik ebbeli munkásságára mert az épület ma is kifogástalan.

Mikor az iskolaház elkészült lelke teljes erejével hozzá fogott a tanításhoz és a magyarsításhoz. Irasának minden szavából kisugárzik a magyarság iránti izzó lelkesedés. Ezenként 160 gyermeket tanított, akik mind meg tanultak magyarul s még a szomszéd községekből is hozzájártak azok, akik magyarul akartak tanulni. Ezt a a működését természetesen legjobban honorálták s a jutalmak egész sorozatát kapta:

1883-ban a közoktatási miniszertől	50 kor.
1885-ban a várm. magyar nyelvi alaptól	300 "
1892-ben a " " " "	300 "
1894-ben a " " " "	240 "
1897-ben a " " " "	300 "

## TÁRCSA.

### Hogyan tartanak titkot a férfiak?

(Folyt. és vége)

De Zeus leánya visszavonta tőle a kezét és most már több komolyság és szigorúság volt a hangjában, midőn így folytatta:

— Meghallgattam kérdésed, ó halandó s oly holdogya teszlek, a minő holdog nem volt még senki az Eliziában sem. Azonban egy föltételt szabok eléd. Te minden este bekened homlokodot a kanócesel és lathatatlanul szuhans templomomba, s ha jó a rózsaujú hajnál, észrevétlenül osszasz haza ismét. S a világban is hallgatsz az új drága titkáról; senkinek sem szabad tudnia, hogy maga a szorelem istennaszonyja üdvözli a kegyeivel. Mert ha csak egy szempillantással sejteted a titkot: omnesnek elveszted azonnal boldogságodat, de isteni balnamnál fogva rögtön letaszítalak a Tartarusz lenekere . . .

Bodanos esküre emelte a két útját. Arcazó útközbe felhalorodás ült; hogy tud ő róla az istennő ilyen lovagiatlan eljárás feltételezni?

— Megállj! — fogta meg a kezét Afrodite. — Még nem fejeztem be a mondomkatam. Más választást is tűzök eléd. Megteheted azt is, hogy minden este mindenkinek szemeláttára jöjj ligetembe. És mindenkitől irigylet távozzal inuen. Huroyragas a szemekkel, ha rolan esik szó az emberek között, ejts el a barátaid előtt titkolozó és éppen ezért sokat mondó ezéblásokat, ha szépségemmel dícsérik. Szóval: dícsékedj el vele az egész világ előtt, hogy Afrodite a kedvesed . . . Am ebben

az esetben voltaképpen én nem leszek a tiéd. Hánem míg a világ azt hiszi, hogy az én szerelmemet élvezed, az én hasított orru szereesen rab-szolgádom várjon rád . . .

S Afrodite tapsolt és a föggöny mögül előbujt a rabnője, aki törpe vala és pupos: orrába karika volt fűzve és arcaán oly szeretetreméltó mosoly ült, hogy az emberben megfagyott tőle a vér.

Bodanos esküözve kerte a szerelme Istennaszonyját: bízzék Hellász legelső lovagjában. Hogy választhatna ő mást, mint Afrodite szerelmet, meg ha hallgatnia is kell róla mint a sir? Avagy nem drágább előtte a szerelme, mint a húsága? És forró lávaként ömlő szavaival meg Afrodite véret is lángra lobbantotta, ami különben nem volt igen nehéz mesterség, mert az Olympusz lakóinak ereiben fehére és hideg lehor kering uyan, de Afrodite e tekintetben kivétel: az ő lilómbőre alatt rózsás, meleg vér lüktet:

S az alkony leszállott. S Afrodite várt. Várt oly türelmetlenül, akár Heró az ő kedvesére. Türelmetlenül leselkedett ki a temploma oszlopai között: hogy feltűnik-e már a pagnoy fál közt szerelmének détező alakja, melyet senki sem láthat, csak ő.

S ime: Bodanos csakugyan jött. De nem úgy a hogy a szerelmes Istennő várta. Hanem az egész világ számára látható alakban . . .

Bizonyosan azért keszt, mert sokáig töprengött. Afroditét válassza-e, vagy a hasított orru szereesen rabnőt? A szerelme titkos boldogságát-e, vagy a világ dícsőségét? S az utóbbira esett a választása . . .

És Afrodite, a szegény, szerelmes Afrodite, megszegényülve, tántorgva húzódott be a szentélyébe, mialatt a fekete szolgáló vigyorgva surrant

elő a suthból, hogy udvarlóját fogadja — akkor és még igen sokszor azután. — Mert Bodanosz hősies kitartással eljárt Afrodite ligetébe és nagy lelki-örömet viselle el a szörnűy szerelmi boldogságot. Hogyne! Mikor a barátai nappal váltig gratuláltak neki. — Hej Bodanosz, Bodanosz! Nagy köpe vagy te! Hát edes az isteni Frodika eszöka mi?

Mire Bodanosz a legkomolyabb arckifejezéssel mondta:

— Gentleman ilyen dolgokról nem nyilatkozik . . .

### III.

Zsigrayné kis szünetet tartott a mesemondásban. Boda ur szólan akart, de megelőzte: — Megálljon! Meg hátra van a mesem vége. Tehát a szegény Afrodite próbát tett meg több gavalérral. — A szamukat nem tudom, kifejtetnem azola, hogy a mesét a dadától hallottam. Csak annyit tudok, hogy tíz közül ha egy akadt, aki föloldozta a húságat a szerelmének . . . Az Istennő elkieseredve szállott vissza az Olympuszra a földről a hol oly szomorú tapasztalatokat tón a férfiak díszkrejöröjén.

Boda sértődötten állott föl:  
— Asszonyom tehát azt hiszi, hogy én is . . .  
— En csak azt hiszem, — felelt jökévdüven a szép asszony — hogy szerencsük a ferjeknek, hogy a gavalérok annyira szeretnek a hódítasaikkal dícsékedni. Ha a gavalérok mind igazán titoktartók volnának: sokkal kevesebb éreyses asszony volna a világon . . . Hanem már most sietek vissza a bálterembe.

És mielőtt udvarlója felelhetett volna neki, már eltűnt a fák között, a kivilágított, zengő bálterem felé.  
Írta: SASS EDE.

Friss Mauthner-féle magvak megérkeztek és Muraszombatban

egyedül Ascher B. és Fia czégnél kaphatók.

1898-ban a közoktatási minisztertől	100
1900-ban a vármegyei magyar nyelvi alaphoz és a nemzeti szövetségtől	350
1902-ben az akadémia Wodianer-f. díját	1000
1904-ben a budapesti Vízossz. társ.	50
1905-ben a "Vár." magy. nyelvi alaphoz	50
1906-ban a közoktatási minisztertől	500

Különösen értékes ezek közül a tud. akadémia díja, melyet a magyar tanítók vezérfelelőseinek Kondornák s. á. nyelvi évenként csak két tanító kap meg. E kitüntetéshez járul még az akadémia bronz érme.

Elmondja aztán, hogy a családja szaporodásával felmerült több kiadások arra ösztönöztek, hogy intenzívebb gazdasági tevékenység kezdjen. Így lett belőle méhesz. 24 évi méheszkedésének fényes eredménye, hogy 3 pavilonban 200-nál több méh törzse van s összesen 20000 kilogramm mézet produkált. E tereh kifejtett működésért is kitüntetésben részesült. Az Országos méhészeti Egyesület a legelső díjat, amelyet kiadott, Kondornák adta.

Azutan nagyszerű faiskolája volt, melyből eddig 32000 db-át adott ki. Ebbeli tevékenységéért öt ízben részesült jutalomban. A földművelésügyi miniszter és a vármegyei gazdasági egyesület összesen 1800 korona jutalmat adtak neki.

A gyümölcstermesztés tanulmányozása céljából a vármegyei gazdasági egyesület 1895-ben tanulmánytúra küldött. Tapasztalatait és észleleteit az egyesület ki is adta.

A szövetkezeti eszme, s az ebben rejlő közgazdasági elv, szintén megragadta e kiváló férfiú lelket, s 1894-ben ő létesítette a vármegye területén Halmoson az első hitelszövetkezetet. Munkát is írt a szövetkezés fontosságáról mely népies vend nyelvre lefordítva 6000 példányban került kiosztásra. Ezért is kitüntetést kapott egy a földművelésügyi miniszteriumtól, mint az országos szövetkezeti központtól, amelyet díszlevelet kapott. E helyütt állhatat szívre emlékezik meg támogatóirol gróf Szechenyi Tivadarról és Pósfay Pongráczról, kik törekvéseiben hathatósan segítettek.

Ezután ismét kéndvett themájával, a magyarisítással foglalkozik, melytet az iskola falain kívül a társadalmi életben is érvényesíteni akart. De itt átadja a szót az emlékeztetőnek:

"Tanító-egyesületünkben is, mindig szószólója voltam a magyarságnak, a neprolételem és minden hasznos irányú közgazdasági törekvésnek. Számítalan önálló értekezlet, memorandumot írtam egy a tanítói gyűlések alkalmából, — mint a vármegyei és helyi lapokba, — sőt más szaklapokba is.

Igy 1893-ban a tanítók tavaszi közgyűlésén én vettem fel az eszmét, melyi lapunkban én indítottam mozgalmat, s én dolgoztam legelőbb azon, hogy egy magyarországi egyesületet létesítsünk járásunkban, Meg is csináltuk, mely ma "Vendvidéki Közművelődési Egyesület" néven működik.

Ezelőtt úgy 10 évvel, akadtak rk. lelkesek, kik egyenesen meg akarták akasztani vendvidékünkön a magyarosodás ügyet. Vakmerő nyíltsággal, ami csak Magyarországon lehetséges, támadtak a magyar nyelv ellen, — sőt annyira mentek, hogy a délszláv könyvek és nyomtatványok egész özönnel árszattak el, egyébként szívesen magyarosodó vend népünk. Meg népünk magyaros vend nyelvét is átakarát formálni a Cilli, Laibach és Klagenfurt irli gozponthokból importált időnyaval. Egy pápi koronán meg azt is kimondták, hogy az ált. tanítók rk. tagjai rk. iskolában gyűlést nem tarthatnak. Ezen támadás ellenében, néhány lelkes magyar ember támogatásával én vettem fel a harcot. A népámitó aknamunkát, a magyar nyelv özöléséért hivatalos vizsgálatok tették nyilvánvalóvá. Foglalkozott ezen ügygel Vasvármegye közig. bizottsága, sőt a magyar kormány is. Vasvármegye akkori főispánja eismerő levelet intézett hozzám, a magyar nyelv védelmében kifejtett törletlen magamtartásáért. Am Magyarországon hamar feledtek! A magyarság ellen való szemérmetlen támadás nem diszkvalifikál, sőt ily viselkedés mellett nemesk boldogulni lehet, hanem még fényes kitüntetés és ölméletelt is lehet szerezni.

1904. évi június hóban, az akkor tervezett népoktatási törvény megvitatása céljából a közokt. miniszterium tanítókól álló ánkéteit hívott egybe, amelyre engem is meghívtak. Később, november hóban, a magyar nyelvnek sikeres tanítása tárgyában javaslatot kért tőlem a közokt. miniszterium.

Majd még tüzoltói működéséről és a baromfi

tenyésztés érdekében kifejtett munkásságáról ír Kondor, s azután emlékeitait ekképpen fejezi be:

"1888-ban, házasodtam meg s. azóta 8 öb. gyermekkel aldott meg a Gondviselés, Gyermekem, közül 3-4-et állandóan a házon kívül tanítottak, ami igen meglelt, mert gyermekeim tanítására az ideig seholnem egy ifjerrly segítségét sem kaptam. Igaz, hogy sok jutalmat kaptam s a dicő sebből is kijutott! De ne irigylejék tőlem senki, mert nehéz, — úgy fizikailag mint szellemileg megerőltető munka árán értem el s a kitartó küzdelem verejtéke csillog azon. Egyébként is, ha a pénzbeli jutalmakat felesletem működésem éveire, azok alig 100 forinttal javították helyettesítetnem evnként.

A méheszet és faiskola volt az én mentőm! Megmentettek az anyagi romlástól s emellett közhasznú, igazán produktív és nemzeterősítő munkát is végeztem. Sajnos, hogy aránylag oly kevés tanító követi ezen utat, — melyet pedig az anyagi és szellemi függetlenség és az önálló jellem virágai szegélyeznek.

Ezek az én 27 évi tanítói működésemnek főbb mozzantjai. Egy kis vend faluba eldugott egyszerű néptanító szürke életének csakely jelentőségű részletei. De az elmondottaknak minden bujtjétt hiteles okmányokkal igazolható. Nem a huság, hanem más ok indított arra, hogy mind-ezeket papírra vessem."

## Az üzleti szellem felébresztése.

Az ország szomoró gazdasági helyzete megkívánja, hogy minden hazafi teljes munkacerejének felhasználásával a gazdasági bajok orvoslásán fáradozzék.

Az országos elintézésre váró feladatok mellett megzámálhatlan teendő van, melyek magukban véve ugyan csekély jelentőségűeknek látszanak, mert nem is igényelnek törvényhatósági vagy hatósági beavatkozást, de összességükben még vegtelen befolyással lehetnek gazdasági állapotaink javítására.

Reformra van szükség a gazdálkodás minden ágában, és, utja kell, törvényei az ország egész ipari organizációját, amely utóbbihoz lesz új ipari törvény, ha olyan lesz, amineknek várják, is hozzá fog járulni.

Arra kell töreküdni, hogy a helyföldi termelés emelkedjen és a magyar árúk jobb értékesítése lehetővé tessenek. Egészséges üzleti szellemnek kell áthatni e nemzetet, hogy boldogulhasson.

Kimondhatlan nagy vesztesége volt hazánknek a körül, hogy a jobb módú középosztály nem tudta idejét jól felhasználni, vagyis mint az angoloknál, penze tenni. "Time is money" (az idő pénz), ezt tartják a világ leghatalmasabb nemzetek milliói. És csakugy azt látjuk, hogy míg a magyar közbirtokosság labá alól kijelítalják a földet, mert idejét nem tudja jól felhasználni; addig a nagy eszakamerikai köztársaságban az egyszerű szellemünkösölb farmer (gazda) és busineszman (iparos vagy üzletember) gyarakat épített és terményekkel megrakott hajókat küld Európába, melyek valóságos aranyözönyt indítottak Európából Amerikába.

A hatalmas eszakamerikai köztársaság a legereosebb versenytárs Magyarországnak a nyugat-európai piacokon. Az oceánon túl, annak partjaitól száz meg száz mérföldnyi távolsáig esz nyugati államok ölesöbbon elszállítják Európába tiszser oly hosszú utat terményeiket, mint a magyar gazdák, jobban berendezett gazdasági rendszerük által megvernek és leszorítanak a piacról minket.

De éppen mivel Eszakamerika annyira felettünk áll, tőle tanulhatunk és kell is tanulnunk legelőbb. Eszakamerika hatalmas versenyre csak az esetben lesz vézteses reánk, ha azt hasznunkra nem fordítjuk. De ha eltanuljuk Amerikától azt, amiben előnyben van felettünk, akkor a versenyből baj nem fog reánk barúlni. Ellenkezöleg, az meg hasznunkra is lesz, mert a haladás útján gyorsan előre fog ragadni és elvesztett piacainkat is visszahódítjuk, mivel a földrajzi és más természeti előnyök a mi részünkön lesznek és a nyugati, hozzánk közel eső piacokra minden estele ölesöbbon fogjuk szállíthatni terményeinket, mint az amerikaiak.

Nem lehet most egyenként kifejtetni mindama tényezőket, melyeknek Eszakamerika nagy gazdasági köszönhető. Csak egyre szorítokunk, mely ugyszólvaan eltétö elemé a többieknek és ez az amerikai "business" szellem. Eszakamerikában egészen más életvilág van, mint Európában; ott oly

pezső élet, örökös nyüzsgés, lázas tevékenység uralkodik, mint egy mekhasban: anórit! Itt az egyszerű magyar falusi embernek vagy kisvárosi polgárnak fogalma sincs. Pusztá, tersegeknek gyakran pár hónap lefolyása alatt városok keletkeznek, melyek rövid idő alatt jelentékeny ipari és kereskedelmi ponttökké nővik ki magukat. S mindezt az amerikai business szellem alkotja.

Ezt a szellemet kell átlantálni Magyarországra, vagyis inkább csak fel kell azt ébresztetni, mert a tapasztalás megmutatta, hogy a magyar emberből is lehet épp oly jó businessman, mint a mió az amerikai, csak be kell vezetni az életvilágba, vagyis módot és alkalmat adni-neki arra, hogy üzletember váljék belőle.

## A "Délvasmegyei Takarékpénztár R. T." közgyűlése.

Múlt vasárnap, február hó 9-én d. u. 2 óra-kor tartotta meg a "Délvasmegyei Takarékpénztár R. T." az intézet hivatalos helyiségeiben XXIII. évi rendes közgyűlést és a részvényesek élénk részvételé mellett számoltt be múlt évi üzletének szép eredményéről.

Üdvözöljék e pénzintézetet, mely tanúságot tett arról, hogy szíven viseli é járas közgazdasági érdekeit, Múraszombat localis viszonyait, mert egy oly monumentalis épületet emelt ide, mely mindenkép díszere fog válni városunknak és járásának. Ily körülmények között csak természetes, hogy osztalék bizalom nyilvánult meg irányában, melyet méltán meg is érdemel, mert a múlt év gazdasági és pénzügyi válságai között is haladást tudott produkálni.

A közgyűlés lefolyása különben a következő volt:

A közgyűlésen a beteg Poszti János igazgató elnök helyett dr. Geiger Vilmos alelnök elnökölt.

A szép számban megjelent részvényeseket üdvözölven, a kiküldött bizottság jelentése alapján constálta a közgyűlés határozatképességét. Majd előterjesztette a tárgysorozat szerint az igazgató-ság és a felügyelő-bizottság évi jelentését, a zárszámadást, melyet és nyerelemné felosztási tervezzel, ezekhez a közgyűlés egyhangulag hozzájárult és megadta a törvényes felmentést.

Az évfélté, évi nyerelemné 17.354 kor. 67 fill. mely az igazgatósági javaslát értelmében nyert felosztást: a szabad rendelkezésre álló külön tartalékalaphoz esztóttatott 3.395 kor. fill., 1907. évi szevények bevitására a 20 kor. összesen 10.000 kor. fordították, jötekynek czelra 330 kor. igazgatóság, felügyelő bizottság és tisztviselők jutalékára 3.629 kor. fillér.

Most választások következtek. Igazgatósági tagoknál a kitépők helyébe megválasztották: Arvai Henrik, ifj. Horváth Pál, Most Reszó, dr. Sömen Lajos és Szlezpéz János. Az üresedésben volt felügyelő-bizottsági tagságra Czizpóh Jozsef póttag, az ekként megüresedett póttagságra Berger Bela választott meg.

Közgyűlés után a jelenvoljak Dobrai étermeben társas összejövetelt tartottak. (Dr. S. L.)

## HIREK.

### A muraszombati Casino közgyűlése.

Múlt vasárnap d. u. 4 óra-kor tartotta a muraszombati Casino évi rendes közgyűlést és a tagok élénk érdeklődése mellett. Az elnöki székét Pósfay Pongrácz főszolgabíró casinói elnök töltötte be, aki lendületes szavakkal nyitotta meg a közgyűlést üdvözölven a megjelenteket.

Elnöki jelentése kapcsán megemlekezett a Casino két halottjáról Mészáros Mátysról és Kondor Ferenczről. Jelentette továbbá, hogy a taglétszám örvérdetesen szaporodott, s hogy jelenben a Casinónak 65 bel- és 36 kültagja van. Megemlekezett továbbá a múlt évi márciusi ünnepekről, amelyen dr. Sik Ferencz indítványára gyűjtést tartottak a Petőfi-ház javára. Ezen gyűjtés 100 koronát eredményezett, s az összegzet rendeltetés helyre juttatta a Casino.

Kiemelkedő fontossága az elnöki előterjesztésnek és része, mely a helyiség kérdés megoldását ismertette. Innár bizonyos, hogy Dobray János építési fog, mert a Casino elnökének írásban adott nyilatkozatával arra kötelezte magát, hogy meg a folyó év tavaszán megkezdje az építkezést, s így rövid időn belül díszes és szép helyiségre lesz a Casinónak.

A tárgysorozat első pontja az új alapszabályok módosítása volt. A múlt évi közgyűlés Aczél József házmagyól bízta meg az alapszabálytervezet elkészítésével.

Aczél érdemes munkát végzett, s tervezete mellett vonta magára az egész Casino figyelmét és elismerését. A régi alapszabályokban sok elavult intézkedés volt, melyeket a modern-haladás már nem tűrhettek. Ezeket a modern követelményeket a helyi viszonyokhoz mérni, nagy körültekintést és tapintatot feltételez, s Aczél e feladatot oly sikerrel oldotta meg, hogy mindenképpen elismerést vívta ki s a közgyűlés alapszabálytervezetét néhány jelentőségteljes stílusmódosítással magáévá tette.

A pénztáros jelentése szerint a Casino tényleges vagánya 5240 K 97 fillér.

A könyvtár 914 kötetből áll:

Ezúttal a tisztárok megalkotása következett: Először egyhangúlag Pósfay Pongrácz főbírói választásokra, a többi állások a következők voltak be: házmagy Aczél József, Pénztáros Bodnár András, könyvtáros Molitörös Jenő, titkár Döbrentei Antal. A választmány tagjai lettek: Arvai Bernát, Böles Béla, dr. Czifrák János, dr. Geiger Vilmos, Kovács István, dr. Vratarits Iván.

Az indítványok során elhatározta a közgyűlés, hogy a szabadság napját március 15-ét ezúttal is megünnepeli, s az estély rendezésére felkérte Aczél József házmagy előnöket alatt dr. Vratarits Iván, dr. Skríczek Mihály és Csiszár János tagokat.

A casinói tagsági díj és a kártyapénz felmeleése tárgyában tett indítványokat a többség elvetette.

Ezúttal a közgyűlés az elnök éltetésével véget ért.

Este a casinó tagok lakomára gyűltek össze, amelyen mintegy 40-en vettek részt. Az asztalfő Pósfay Pongrácz elnök ült. Az első felköszöntőt Aczél József mondotta. A nala már megszokott eloquentiával beszélt a házmagy, s előadásának főmódszerével és lendületességével annál is inkább magával ragadta hallgatóit, mert a casinó elnökét Pósfay Pongrácz főbírójától elítélte, ki a casinó háját, a mi társaságunknak sok zátonnyal teli tengeren oly sikeresen kormányozza. A toasztra Pósfay Pongrácz meghatóttan válaszolt s beszédében a casinói társaséllt fellendülésére az összetartásra írtette polarát.

A kedélyes lakoma a késő éjjeli órákig tartott.

— **Gróf Széchenyi Tivadar** v. b. t. t. ki huzamosabb ideig tartozkodott Fiumében és Abazaijában, vissza tért felsőlendvai várkastélyába.

— **Gróf Batthyány Zsigmond betegsége.** A szombathelyi lapok, legutóbbi számunkban közölt híradás nyomán azt írták, hogy gróf Batthyány Zsigmond országgyűlési képviselő nagy beteg. Ez a hír nem felelt meg a valóságnak mert tény ugyan, hogy a gróf beteg volt, de már felépült s pénteken el is utazott novai birtokára.

— **Sinkovich Elek központi főszolgabíró.** Bebizonyosodik a közmondás, hogy várt leány várat nyer. Sinkovich Elek sok és hosszú éven át várt türelemmel. Sokan, jóval fiatalabbak előbb kerültek a főbírói székbe, mint ő aki immár 16 éve van Vasvármegye szolgálatában. Most elérte jutalmát központi főszolgabíró lesz, immár egészen bizonyosan, mert rajta kívül senki sem pályázott ez állásra. Dr. Ostffy Lajos lb. főjegyző, ez a kiváló kvalitású tisztviselő, látva, hogy kisebbségben van, nem pályázott, s így Sinkovich Elek egyhangú megválasztása bizonyos. Szívüöl üdvözöljük derek barátunkat, ki e szép hivatalt mindenképpen megérdemli.

— **Halálózás.** Moses Gusztávna szül. Steiner Terézia élete 63-ik évében. hosszú szenvedés után e hó 9-én Vasrádon meghalt. Temetése 10-én délután 3 órakor ment végbe. Az elhunyt urnót nagy rokonság köztük leánya dr. Geiger Vilmosné gyászolja.

— **Szenteh Dezső gazdasági szaktanárr** csütörtökön és pénteken városunkban időzött és előadást tartott.

— **Közigazgatási bejárás.** Ratkol Tivadar polgártársunk battyandi téglagyár telepét a vasuti állomással iparvágánnyal akarja összekötni. Az iparvágány közigazgatási bejárása 13-án csütörtökön délelőtt volt. A bizottságban részt vettek Somogyi Miklós megyei t. főjegyző, mint annak elnöke, Wetzler Lajos máv. főmérnök, Deniflce Sándor máv. főellenőr, Pósfay Pongrácz szolgabíró Turchanyi Sándor máv. mérnök és Acsádi Aladár vállalati mérnök, a részvénytársaság képviselőtében. Értesülésként szent a máv, az ipar vágyai létesítését igen szigorú és teljesen felesleges feltételekhez akarja kötni. Nem volt még módunkban a helyes tényállásról információkat szerezni, de fenntartjuk megunknak, hogy a kérdést a kellő világításban a nagy nyilvánosság előtt tárgyaljuk, mert ez első rangú közérdek, a vezércikkünkben kifejtett elveknél fogva. A bizottság a jegyzőkönyvek megszerkesztése után hazautazott.

— **Döbrentey contra Pósfay.** A főszolgabíró választás nehézkérdése lemult a muraszombatiakról, s most egy másik „ügy” áll előtűnik. A megüresedő I. oszt. szolgabírói állásra két járásbeli ember pályázik. Az egyik Döbrentey Antal a muraszombati szolgabíró, a másik Pósfay Gusztáv szentgotthárdi szolgabíró Pósfay Pongrácz fia. Mind a kettő derék jeles ember, mindkettőt egyformán szeretik, s mindkettőtől egyszerre akarának első osztályú szolgabírót csinálni. De állás csak egy van üresedésben. Ez kemény dű. Döbrentei mellett az szól, hogy ő az öregebbik s rajta van a sor, itt szolgál, a mi emberünk. Pósfay Gusztáv megkebelheli, benszüllt. Egyszóval: Úram most az egyszer segits!

— **Eljegyzés.** Christ János volt zsidáegyházi, jelenleg mártónalmi főbírótkos kedves leányát Iluskát eljegyezte Luttar István stridói kántortanító.

— **Dr. Szilárd Lipót őriszentpéteri körorvos** járásunk orvosi karának egy derek sympatiikus tagját elvesztjük. Dr. Szilárd Lipót tótkeresztúri körorvost 12-én őriszentpéteri körorvossá választottak. Öszinte sajnálkozásunknak adunk kifejezést a kiváló orvos távozása alkalmából, kit nemcsak betegek, de az egész vidék közönsége szeretett és megbecsült, mert mint orvos igen értette a dolgát mint ember pedig a társadalom hasznos tagja volt. Új otthonában sok sikert kívánunk neki.

— **Értesítés.** A muraszombati dal-és zene egylet által f. hó 23-án tartandó dalos estély műsorát az alábbiakban adjuk közzé: 1. Magyar egyveleg. Előadja a dalos egylet. 2. Symphonie Ch. Dancla Op. 109. begedi keltős zongorakísérettel. Hegedini előadja: Nemes Miklós és Simon Géza urak zongorán kíséri: \* \* 3. Karacsónyi vers. Vigjáték egy felvonásban Heltaitól. Előadja: A kölfő Fülöp Jenő ur. A felesége Loncsár Marika kisasszony. A szakácsné Meixner Mecz kisasszony. Szekeresztősegi szolga Rusa Ferencz ur. 4. Számítás ifjú Molitörös Jenő ur. 5. Vándorlár Mendelszohn. Előadja a dalos egylet. 6. A főpónra a hómérnök dalardában . . . R. Hemetzől. Előadja: Döbrentey Antal, Fülöp Jenő, Ratkol Tivadar, Rusa Ferencz és dr. Sömen Lajos urak zongorán kíséri: Csiszár János karnagy ur. A választmány.

— **Egy nagystylú szelhámos letartoztatása.** A múlt év nyarán egy elegánsan öltözött úriember állított be gróf Matzenauer Károly pártosfalvai nagybirtokos kastélyába, s magát nyugalmazott uhánus főhadnagynak és eschországi birtokosnak mutatva be, a pártosfalvai birtok bérlete iránt érdeklődött. Sokat mondó nevéjgyén Adolf H. Kandler név állott. Miután gróf Matzenauer tényleg bérbe akarta adni birtokát, szivesen becsajkózott tárgyalásokba az előkelő gentlemannel. Az alkudozások vége az lett, hogy Kandler Hugó Adolf tényleg bérbe vette Prosznyákját, s amint mondá ezt csak azért tette, mert kiterjedt és nagyszabású állattenyésztéssel foglalkozván, az ezen környékben összevásárolt marháknak legyen ideiglenesen helyük. Mivel azonban Kandler Adolf ur a bérleti szerződést csak igen gyengén biztosította, s fizetésbeli kötelezettségének meg felhívára sem tett eleget, a kölfő gyanul fogott s információkat szerzett

bérlőjéről, amelyekből igen furcsa dolgokat tudott meg. A szerződés azonban már meg volt kötve, s mert ezenközben Kandler teljesített is, a gróf kénytelen volt tűrni, hogy a „beszerzett információ” szerint egy veszedelmes szálhámos legyen a bérlője. Kandler pedig a bérleti szerződés helytelen magyarázata alapján folytonosan kellemetlenkedett a grófnak, úgy annyira, hogy ez kereste az alkalmat, hogy bérlőjét megszedaduljon, sőt anyagi áldozatot is volt hajlandó hozni csak, hogy Kandler a bérletből kimenjen. Öszre meg is történt a bérlet megszüntetése, s gróf Matzenauer Károly valóban örülhet, hogy Kandlerét megszedadul, mert, amint a fővárosi lapok írták, Kandler Adolff február 5-én a bécsi rendőrség nagyszabású kanció szedőgések miatt letartoztatata. Egész lajstroma a bűnöknek nyomja a lélek, s temerdek áldozata van, kiknek a kancióit elszedelgete e jeles ur. Egy eschországi birtok központi igazgatójának adta ki magát, s územelnél prosznyákjai birtokára (?) is hivatkozott. A rendőrség kihallgatása után átkísérte a bécsi tartományi törvényszék fogházába.

— **Halálózás.** Özv. Murlasits Józsefné vendéglőné e hó 11-én rövid szenvedés után jobb létre szenderült. Temetése nagy részvét mellett 13-án ment végbe.

— **Gazdakör előadások.** Csütörtökön este a Flisár-fele vendégelőt egy érdeklődés mellett, szép számu hallgatóság előtt tartott a gazdakör előadást.

A szufoláng megett tereben Szenteh Dezső csakortányi gazdasági szaktanárr szabad előadása melyet a gazdakör az uránia tudományos egyesület veitett képekkel kísért, nagy tetszést aratott.

A mindvégig érdekes előadást élvezettel hallgatta a közönség, végül megtapsolták a simpatici előadót.

Ez után a Hadsereg és a honvédség ezimű keporzatot került bemutatásra, egy két humorosabb felvetel hangos derültséget keltett a közönségben.

A múlt vasárnap 9-én pedig Battyádon a „Tisza és ez Allattenyésztés” című képek lettek vetítve.

A Muraszombatiarasi Gazdakör népszerű előadásainak programja a jövő hétre a következő.

1908 febr. 16-án vasárnap d. u. Mártonhélyen Szenteh Dezső gazdasági szaktanárr tart előadást a „Tajalmivéslelőr.”

1908 febr. 20-án csütörtökön este 8 órakor a Flisár-fele vendégelőben, az „Államattás és Delnémet nagyvárosok.”

— **A muraszombati vérűrdő** egyik gyanusítottját Bratkovits István már szabadlára helyezték. Az előnyomozás során két tanu terhelően vallott ellene, de a vizsgálat fényesen igazolta ártatlanságát, 10 tanu bizonyította, hogy mikor a verkedés volt, Bratkovits a koresmában üldögélt és esendesen beszélgett.

— **A betegségek elleni harcban** a világ legkiválóbb orvosi egyesülnek. E betegségek sorában az első helyet az Epilepsia (Nyavalyatörés) foglalja el. E bajban szenvedőknek vizsgálat szolgálat azon értesülésként, mely szerint egy magyar orvos e betegségek ellen új és hatékony gyógyítómódszert alkalmaz, amelyert már a külföld is méltó elismerésben részesítette. Ez orvos Dr. Szabó Sándor Budapest, V., Alkotmány u. 5; ki kesszégel nyújt felvilágosítást mindazoknak, kik gyógyító módszere segélyével e súlyos bajtól szabadulni óhajtanak.

## Nyilttér.)\*

### Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetlen anyáknak és jó testvéremnek elhunyt alkalmaiból részvetüket kifejezték, halás köszönetünk ez után is nyilvánítjuk.

Muraszombat, 1908. február 14.

Schäpy József és hugai.

\*) E rovataban közöltékért a szerkesztőség felelősséget nem vállal.

## Apró hirdetés.

40—50 mm. első rendű széna eladó Horváth Lajos postamesternél Battyádon.

Alapítva 1874. évben.

Telefon 125. sz.

## Megnyilott

Schönfeld és Heimler (ezelőtt Stauber Sándor)

uri és női divatkülönlegességi áruháza Szombáthelyen, Horváth Boldi-zsár tér 9. szám

Mennyasszonyi  
kelengyek**HOL**Uri  
fehérműek

## Tavaszi Ujdonságok

u. m. női felöltők, eredeti modellek, selyem figarók, Raglánok, bel- és külföldi ruhakelmék, francia és angol Blouse-kelmék és selyem különlegességek

## óriási választékban

raktárra érkeztek.

Hay és Holfeld-féle rumburgi vásznak, Schroll sifonok.

Mintákat kívánatra bermentve küldünk.

## Mesés szép lesz

minden hölgy

a Mintsek fele világhíru **Aranka-Créme**

bamulatos hatásától. Egy tégely ára 1 kor., nagyobb rózsza színben 2 kor. Aranka-szappan 70 fillér. Aranka mosdó víz 1 kor. Aranka hölgypor 1 korona, nagy 2 korona.

Kapható Bölcs Béla gyógyszerüzében Mura-szombat és a készítőnél:

**Mintsek Géza** vegyészeti labo-ratoriumában  
Kecskemét.

## ALKALMI AJÁNDÉK LEVÉLPAPIRT

NÉZZÜNK

**BALKÁNYI ERNŐ**

PAPIRKERESKEDESBEN

MURASZOMBAT és ALSÓLENDVA.

Védjegy: „Horgony“

**A Liniment. Capsici comp.,  
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyított háziáru, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvényénél, osztrál és meghűlésesknél, bedőre-sésként, sőt sokféleképpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevasárlások óvatossá legyenek és csak olyan üve-gyet fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—50, K 1.40 és K 2.—és üvegszállván minden gyógyszerüzében kapható. —Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

**D. Richter gyógyszer-ára az „Arany oroszlanhoz“,  
Prágában, Elisabethstrasse 5. neu.  
Mindennapi sajtókiadás.**

## Fr. Kaiser-féle

Bregenz Vorarlber köhögés elleni

**csukorkái** kaphatók alulírott gyó-gy-szertárban. — Ki ezen köhögés elleni csukorká-kat figyelembe nem veszi, vétkezik saját egészsége ellen. — Kaiser-féle „Mell-Caramella“ csukorkák fenyővel, orvosiilag kiprobált és ajánlott szer a köhögés, hurut és gége rekedtség ellen.

5245 db köszönő bizonyítványokkal igazolja ezen szer hatását. Ezen kitűnő gyó-gy-hatású csukorkáknak

csomagja 20 és 40 fillér, adagja 80 fillér. Kapható Mura-szombatban Bölcs Béla gyógyszerüzében.

## Felhívás.

A Szarvaslakon székelő „Szarvaslak-vidéki Takarékpénztár Részvénytár-saság“ Igazgatósága ez uton is felhívja t. részvényeseit, hogy

### jegyzett részvényeik

után a további 20%-ot, azaz részvényenként husz koronát folyó évi május hó 1-ig az intézet pénztárába vagy a Mura-szombati Mezőgazdasági Bank (Mura-szombat) pénz-tárába befizetni sziveskedjenek.

A befizetés elmulasztása az alapsza-bályok 6-ik §-ának intézkedését vonja maga után.

Szarvaslakon, 1908. évi február 4-én.

Az igazgatóság.

## Konfirmandusok könyve és Keresztény Egyház Története

Irta: Ruttkay Sándor.

Kapható: Balkányi Ernő papirkereskedé-sében Mura-szombat.

## Felhívás.

A Péterhegyen székelő „Péterhegy-vidéki Takarékpénztár Részvénytár-saság“ Igazgatósága ez uton is felhívja t. részvényeseit, hogy

### jegyzett részvényeik

után a további 20%-ot, azaz részvényenként husz koronát folyó évi május hó 1-ig az intézet pénztárába vagy a Mura-szombati Mezőgazdasági Bank (Mura-szombat) pénz-tárába befizetni sziveskedjenek.

A befizetés elmulasztása az alapsza-bályok 6-ik §-ának intézkedését vonja maga után.

Péterhegyen, 1908. február 13-án.

Az igazgatóság.

## Falusi iskolások tankönyve.

Irta: Györfly János.

Kapható: Balkányi Ernő könyvkereskedé-sében Mura-szombat.

Hirdetések a kiadóhivatal címére küldendők.

## Péterhegyvidéki Takarékpénztár Részv.-társ. Péterhegyen.

Elfogad **betéteket** takarékpénztári könyvecskékre és folyó számlára előnyös kamatozás mellett minden levo-nás nélkül. A 10<sup>0</sup>-os betét kamatadót az intézet fizeti. Leszámitol váltókat. Jelzálog kölcsönöket ad jutányos feltételek mellett telek-könyvezett ingatlanokra.

Pénztári órák: Csütörtökön délután 1—5 óráig.

## HIRDETMÉNY.

A Mura-szombatban székelő „Délvasmegyei taka-rékpénztár részvénytársaság“-nak a Fő-utcán lévő uj palotájában

f. 1908. évi július hó 1-től

több földszinti bolthelyiség és több lakás bérbé adandó.  
Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság.  
Mura-szombat, 1908 január hó 24.

Az igazgatóság.